

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ,
ДОВКІЛЛЯ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
УКРАЇНИ

МІЖНАРОДНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ФОРУМ «ДОВКІЛЛЯ ДЛЯ УКРАЇНИ»

Збірка матеріалів

10 червня 2026 року

м. Київ

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ,
ДОВКІЛЛЯ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

**МІЖНАРОДНИЙ
ЕКОЛОГІЧНИЙ ФОРУМ
«ДОВКІЛЛЯ ДЛЯ УКРАЇНИ»**

10 червня 2026 року

м. Київ

УДК 502/504:338.2(477)(062)
ББК 20.1(4Укр)я431

Збірка матеріалів Міжнародного екологічного форуму «Довкілля для України» (м. Київ, 10 червня 2026 року). – К. : Центр екологічної освіти та інформації, 2026. – 383 с.

У збірці вміщено матеріали Міжнародного екологічного форуму «Довкілля для України», який є авторитетним майданчиком для обговорення актуальних питань екологічної політики, зеленої відбудови держави, європейської інтеграції та сталого розвитку в умовах воєнного стану.

Організатор Форуму – Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України.

У роботі Форуму взяли участь представники центральних і місцевих органів влади, народні депутати України та депутати місцевих рад, представники дипломатичних установ і міжнародних організацій, органів місцевого самоврядування, агентств регіонального розвитку, проєктів міжнародної технічної допомоги, громадських організацій, наукових установ, бізнесу, фінансового сектору та медіа.

Доповіді учасників Форуму охоплюють широкий спектр питань екологічного врядування, зеленої відбудови України, адаптації секторів економіки до кліматичних змін, екологічної безпеки в умовах війни, реформування екологічних фінансів, інтеграції ESG-ризиків у систему корпоративного управління, розвитку циркулярної економіки, збереження біологічного різноманіття, сталого управління природними ресурсами, удосконалення системи державного екологічного контролю та моніторингу довкілля, а також впровадження екоінновацій для повоєнного відновлення держави.

Значну увагу приділено викликам, пов'язаним із наслідками російської збройної агресії для довкілля України, питанням екологічної безпеки, гуманітарного розмінування, відновлення пошкоджених екосистем, управління відходами руйнувань, хімічної безпеки та формування сучасної системи екологічного врядування відповідно до європейських стандартів.

Учасники Форуму також представили результати наукових досліджень, практичний досвід реалізації природоохоронних проєктів, пропозиції щодо вдосконалення державної екологічної політики, розвитку міжнародного співробітництва та впровадження інноваційних рішень для забезпечення екологічно безпечного та сталого розвитку України. Матеріали збірки відображають сучасні підходи до формування політики зеленого відновлення України, сприяють розвитку професійного діалогу та обміну досвідом між органами державної влади, науковою спільнотою, бізнесом, громадськими організаціями та міжнародними партнерами.

Матеріали збірки будуть корисними для представників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів, представників бізнесу, фінансових установ, громадських організацій, міжнародних партнерів, а також фахівців-практиків у сфері охорони довкілля, екологічної безпеки, управління природними ресурсами та відходами.

УДК 502/504:338.2(477)(062)
ББК 20.1(4Укр)я431

© Центр екологічної освіти та інформації, 2026

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ: ДОСВІД ПРОЄКТУ «МІСТА НУЛЬ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ»

Перебинос А. Р., кандидатка технічних наук¹, співавторка та технічна координаторка проєкту «Міста нуль відходів в Україні»²

¹Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

²Громадська спілка «Український альянс нуль відходів», м. Львів

У 2026 році у багатьох громадах України почався активний процес написання Місцевих планів управління відходами (МПУВ) після затвердження відповідних Регіональних планів управління відходами (РПУВ). Розроблення РПУВ, у свою чергу, стартувало після офіційного оприлюднення Національного плану управління відходами (НПУВ) наприкінці 2024 року [1]. Процес планування є одним із ключових моментів для побудови сталої системи управління побутовими відходами в громаді та досягнення поставлених цілей у цій сфері. І він має базуватися на актуальних та повних даних щодо поточного стану системи управління відходами.

Проєкт «Міста нуль відходів в Україні» [2], що фінансується програмою LIFE ЄС⁵, є одним з перших в країні, який демонструє логічність та безперервність процесу побудови сталої системи управління ПВ на локальному рівні. Учасниками цього чотирирічного проєкту є чотири муніципалітети: Луцька, Херсонська, Дергачівська та Покровська міські територіальні громади. За час імплементації цього проєкту з травня 2024 року громади пройшли шлях від збору даних за допомогою розробленої анкети європейськими експертами до розроблення стратегічних документів. Для забезпечення ефективної підготовки документів планування також були створені геоінформаційні системи управління ПВ та проведено дослідження морфологічного складу ПВ.

Під час розроблення стратегічних документів було застосовано ітеративний підхід, що передбачав послідовне повторення ітерацій опису «життєвого циклу» кожної фракції ПВ як у поточному стані системи, так і в бажаній сталій моделі. Такий підхід став можливим завдяки створенню проєктною командою інтерактивного інструменту оцінки життєвого циклу відходів [2]. Крім того, для громад, на територіях яких проводилися або тривають активні бойові дії, були змодельовані базовий, оптимістичний та песимістичний сценарії, що дозволило врахувати контекст та наслідки війни росії в Україні.

У процесі підготовки документів планування були враховані чинні Методологічні рекомендації з розроблення місцевих планів управління відходами [3], оскільки розроблені стратегії мають стати основою МПУВ у

⁵ За фінансової підтримки Європейського Союзу. Погляди та думки, висловлені в цій публікації, належать виключно автору і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або CINEA. Ані Європейський Союз, ані орган, що надав фінансування, не несуть за них відповідальності.

частині управління ПВ для Луцької та Дергачівської громад. РПУВ Херсонської області був затверджений у 2025 році, що дозволило Херсонській громаді у межах проекту розпочати розроблення МПУВ.

Чинний ЗУ «Про управління відходами» заклав основу для формування трирівневої системи документів державного планування на національному, регіональному та місцевому рівнях. Загальнодержавні орієнтири та цільові показники визначені в НПУВ до 2033 року [1], затвердженому розпорядженням КМУ № 1353-р від 27.12.2024.

Наступним рівнем є регіональні плани, які розробляються для кожної області України на планувальний період 10 років, визначають межі інфраструктурних кластерів (територій суміжних громад зі спільною системою управління побутовими відходами) і слугують основою для підготовки МПУВ. РПУВ також визначає інфраструктурні об'єкти відновлення та видалення відходів області, зокрема сортувальні станції, комплекси механіко-біологічного оброблення та регіональні полігони тощо.

На місцевому рівні кожна з понад 1400 територіальних громад України зобов'язана розробити власний МПУВ протягом року після затвердження відповідного РПУВ. Цільові показники, визначені РПУВ, є обов'язковими для включення в МПУВ і можуть коригуватися лише за наявності техніко-економічного обґрунтування. МПУВ кожної громади має також відображати її функцію в кластерній системі. Формально місцеві плани мали б стати наступним рівнем деталізації, що забезпечує операційну реалізацію РПУВ. Проте практичне впровадження поточної моделі планування виявило системні проблеми, пов'язані із надлишковим дублюванням змісту регіональних планів, неспроможністю територіальних громад самостійно реалізувати міжмуніципальне співробітництво, яке необхідне для реалізації інфраструктурних об'єктів, та бюрократизацією процедури стратегічної екологічної оцінки.

Основна вада української архітектури планування полягає у змістовному та методологічному копіюванні вищих за ієрархією документів нижчими. Методологічні рекомендації з розроблення МПУВ пропонують територіальним громадам здійснювати детальну оцінку існуючих потоків усіх видів відходів і прогнозувати їх утворення на 10 років. У реальних умовах більшість громад, особливо сільських та селищних, не володіє достовірною статистичною інформацією та не має фінансових ресурсів для залучення профільних установ. Унаслідок цього відповідні розділи МПУВ часто перетворюються на стислий виклад відкритих даних або відтворення тексту відповідного РПУВ.

У проєкті «Міста нуль відходів в Україні» одними з європейських партнерів консорціуму є муніципалітети Португалії, що дало можливість ознайомитися з системою стратегічного планування у сфері управління відходами цієї країни. Чинні нормативно-правові рамки України та Португалії формують чіткі вертикальні зв'язки між документами різних рівнів (рис. 1), однак механізми їх реалізації різняться за ступенем деталізації та гнучкості.

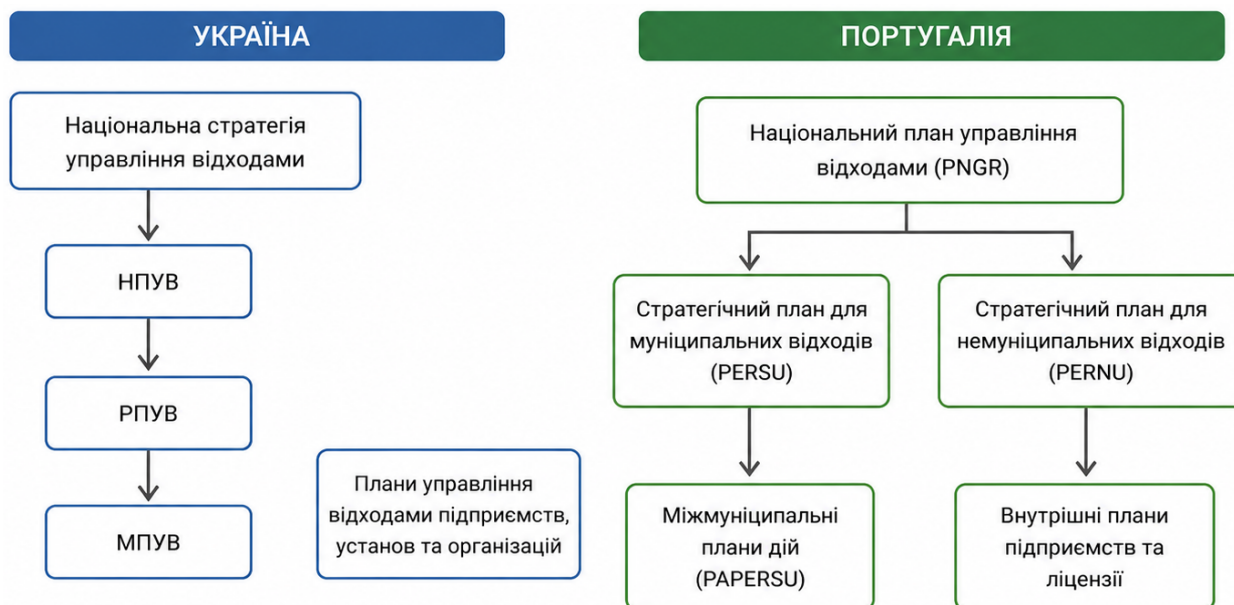

Рис. 1. Схеми планування у сфері управління відходами в Україні та Португалії

Португалія пройшла значний шлях адаптації до вимог європейських директив і сформувала гнучку модель розподілу повноважень між національними, міжмуніципальними, мультимуніципальними та муніципальними рівнями планування. Національна макростратегія визначається Національним планом управління відходами (Plano Nacional de Gestão de Resíduos – PNGR) [4]. На його виконання розробляються два профільні документи: Стратегічний план для муніципальних відходів (Plano Estratégico para os Resíduos Urbanos – PERSU) [5] та Стратегічний план для немуніципальних відходів (Plano Estratégico para os Resíduos Não Urbanos – PERNU). PERSU окреслює політику запобігання утворенню побутових відходів, цілі щодо роздільного збирання, підготовки до повторного використання й рециклінгу, а також загальні рамки для місцевих планів.

Замість довгострокових комплексних планів для кожного муніципалітету португальське законодавство передбачає розроблення мультимуніципальних, міжмуніципальних або муніципальних планів дій (Plano de Ação do Plano Estratégico de Resíduos Urbanos – PAPERSU) протягом восьми місяців після затвердження PERSU. Ці плани зосереджені на тактичних заходах, зокрема, організації роздільного збирання побутових відходів у джерелі утворення, оптимізації маршрутів збирання та впровадженні тарифних систем «плати за те, що викидаєш» (pay as you throw – PAYT).

Інфраструктурні об'єкти для відновлення та видалення відходів перебувають у власності 24 міжмуніципальних або мультимуніципальних компаній, тоді як муніципалітети відповідають лише за збирання та транспортування побутових відходів до об'єктів оброблення. За такої моделі PAPERSU місцевого рівня є виключно операційним планом дій: муніципалітет не описує у своєму плані технологічні параметри комплексів з оброблення відходів, а лише деталізує модель збирання. Розроблення плану дій також спрощується, оскільки кількісні показники та орієнтовні інвестиційні параметри Агентством з охорони довкілля Португалії (Agência Portuguesa do Ambiente –

АРА) та національним регуляторним органом у сфері управління водними ресурсами та відходами (Entidade Reguladora dos Serviços de Águas e Resíduos – ERSAR) відповідно до потужностей сформованої регіональної системи управління муніципальними відходами.

У Португалії локальні плани дій не проходять автоматичну стратегічну екологічну оцінку (СЕО), а підлягають процедурі скринінгу. Такий підхід дозволяє раціонально використовувати адміністративні ресурси, відсіюючи документи з незначним впливом на довкілля, і водночас забезпечувати високий рівень захисту довкілля та здоров'я населення. Європейська модель скринінгу ґрунтується на принципі субсидіарності, що дає змогу державам-членам визначати оптимальну глибину контролю.

В Україні кожен МПУВ розглядається як документ державного планування місцевого рівня та підлягає обов'язковій процедурі СЕО відповідно до ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку». У випадку, коли РПУВ, який є основою для всіх рішень МПУВ, вже пройшов СЕО на регіональному рівні, повторне проведення цієї процедури для кожного МПУВ створює процесуальне дублювання. Міжнародна практика та положення Директиви 2001/42/ЄС пропонують дієвий інструмент вирішення цієї проблеми – концепцію ярусності (каскадування), що передбачає організовану передачу екологічної інформації й результатів оцінки з документів вищого рівня (стратегії, концепції тощо) до документів нижчого рівня (програми, плани, проекти тощо).

Для подолання бар'єрів змістового та процесуального дублювання на місцевому рівні доцільно системно фіксувати й аналізувати досвід громад у поточному періоді планування до 2033 року та ініціювати внесення змін до відповідних постанов КМУ, що регламентують розроблення та затвердження планів управління відходами, а також інших дотичних нормативно-правових актів.

Література:

1. Національний план управління відходами до 2033 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353–р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2024-%D1%80#Text>

2. Проєкт «Міста нуль відходів в Україні» // ГС «Український альянс нуль відходів» : офіц. сайт. URL: <https://zerowaste.org.ua/zero-waste-cities-in-ukraine/>

3. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення місцевих планів управління відходами: наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.03.2024 №288. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0288926-24#Tex>

4. PNGR 2030 / Agência Portuguesa do Ambiente. URL: https://apambiente.pt/sites/default/files/PNGR%202030_CP.pdf (дата звернення: 20.05.2026).

5. PERSU 2030 / Presidência do Conselho de Ministros : Diário da República, 2023. URL: <https://files.dre.pt/1s/2023/03/06000/0000700139.pdf> (дата звернення: 20.05.2026).

ЗМІСТ

Програма заходів Міжнародного екологічного форуму «Довкілля для України»	3
<i>Перша панель</i>	
Зелена відбудова України: економічна стійкість та відновлення довкілля	6
Зелена відбудова як механізм європейської інтеграції України <i>Андрусевич Н.</i>	6
Шляхи застосування оцінок екологічних збитків для стримування збройної агресії <i>Безсонов Є. М.</i>	10
Вилучення рідкісноземельних елементів із техногенних відходів: синергія науки, бізнесу, уряду та громад для зеленої реконструкції України <i>Кушніренко О. М.</i>	12
Post-war recovery of Ukraine's nature: can the balkans experience help? <i>Denisov N. B., Simonett O., Dorfer A.</i>	16
Економіка технологій сталого управління землями для післявоєнного відновлення природокористування <i>Кучер Л. Ю.</i>	21
Трансформація корпоративного управління в енергетичному секторі в умовах євроінтеграції <i>Венгер Л. А.</i>	23
Архітектура зеленого фінансування в Україні: від практичного інструментарію до інституційної координації <i>Бублик Є., Брус С., Шаповал Ю.</i>	28
Стратегічні вектори ландшафтної відбудови міст України <i>Зібцева О. В.</i>	31
<i>Друга панель</i>	
Адаптація секторів економіки до кліматичних змін для сталого розвитку в умовах воєнного стану в Україні.	33
Розвиток системи кліматичного обслуговування як визначальний фактор успішної адаптації секторів економіки та соціальної сфери в Україні <i>Степаненко С. М.</i>	33

<p>Геопросторовий аналіз впливу змін клімату на зональні агроресурси України <i>Тараріко О. Г., Ільєнко Т. В., Кучма Т. Л.</i></p>	38
<p>Шляхи стимулювання розвитку відновлювальної енергетики в Україні <i>Безсонов Є. М.</i></p>	43
<p>Можливості декарбонізації сектору централізованого теплопостачання України <i>Сігал О. І., Павлюк Н. Ю.</i></p>	45
<p>Сучасний стан виробництва суниці садової (<i>Fragaria × ananassa</i> Duch.) та особливості формування шкідливого ентомокомплексу під впливом агрофотовольтаїчних систем в умовах адаптації до зміни клімату <i>Садомов А. В.</i></p>	50
<p><i>Круглий стіл 1</i> Виклики зі збереження біорізноманіття в умовах російської збройної агресії</p>	56
<p>Виклики для збереження біорізноманіття національного природного парку: Гетьманський НПП в умовах агресії рф <i>Кварта О. С.</i></p>	56
<p>Екосистемні активи природно-заповідного фонду України: виклики оцінювання в умовах післявоєнного відновлення <i>Воробйова О. А.</i></p>	61
<p>Чорноліський національний природний парк: 100 років боротьби за збереження цінних ландшафтів <i>Гелевера О. Ф.</i></p>	64
<p>Фіторізноманіття та інтродукційні ценопопуляції раритетних степових видів рослин на ботаніко-географічній ділянці «Степи України» Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України <i>Гриценко В. В.</i></p>	69
<p>Національний природний парк «Меотида» як осередок збереження унікального біорізноманіття Приазов'я: сучасна природоохоронна діяльність і післявоєнні перспективи <i>Долгова Н. А.</i></p>	73

Збереження біорізноманіття природоохоронних територій України в умовах воєнних ландшафтних трансформацій <i>Уваєва О. І.</i>	75
Ризики інтерпретації втрат біорізноманіття під час війни: чи справді війна в Україні призводить до масового вимирання видів? <i>Василюк О. В.</i>	78
The Zalissyа European bison subpopulation under war-induced stress: demographic collapse, genetic risks, and recovery strategy <i>Kohut, T. I., Polska, V. O., Nikolova, K. V.</i>	82
Збереження та відновлення біорізноманіття Шацького поозер'я: флористичний аспект рідкісних та червонокнижних видів (на прикладі Шацького НПП) <i>Христецька М. В.</i>	85
Каскадний механізм вбивства війною чорноморських китоподібних <i>Русєв І. Т.</i>	87
Науково-дослідна установа «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» на шляху вирішення актуальних задач охорони довкілля <i>Грищенко А. В.</i>	92
Вплив повномасштабної війни на стан та збереження біорізноманіття НПП «Деснянсько-Старогутський» <i>Кубраков С. В., Гарбар О. В., Маруха Т. В., Капіруля О. М.</i>	97
Оцінка ефективності компостування хвої та органічних відходів для отримання органо-сумішей у системах «зеленого» будівництва <i>Максимич О. І, Панас Н. Є.</i>	102
Розширення та оптимізація природоохоронних територій для збереження унікальних природних комплексів <i>Мочан В. І.</i>	105
Проблеми збереження та відновлення екосистем Ківерцівського НПП «Думанська пуща» в умовах сучасних екологічних викликів <i>Мерленко Н. О., Близнюк Т. О., Герасимчук Г. В.</i>	108
Стан ресурсів лікарських рослин в умовах зміни клімату <i>Мінарченко В. М., Тимченко І. А., Двірна Т. С.</i>	111

Відтворення грибів методом <i>Re situ</i> на території національного природного парку «Гуцульщина» на прикладі <i>Hericium Coralloides</i> <i>Пасайлюк М. В.</i>	116
Збереження та відновлення біорізноманіття в умовах воєнного впливу: виклики та перспективи для національного природного парку «Джарилгацький» <i>Сабащенко І. В.</i>	117
Створення морського резервату для збереження китоподібних і морських птахів <i>Русев І. Т.</i>	119
Розширення природоохоронних територій в умовах тимчасової окупації як інструмент збереження біорізноманіття України <i>Сурядна Н. М., Йосипенко Т. Д.</i>	126
Екологічні засади просторово-віртуальної моделі степового лісорозведення <i>Терещенко А. В., Пахомов О. Є.</i>	130
Збереження біорізноманіття в урбанізованих ландшафтах: на прикладі паркової зони «Радіостанція» <i>Панас Н. Є., Мазурак О. Т., Жилищич Ю. В.</i>	132
Збереження та відновлення біорізноманіття природних оселищ Горган (Українські Карпати) <i>Шпарик Ю. С., Сенчак І. І., Фуфалько І. М.</i>	135
Наукові пріоритети Кременецького ботанічного саду у воєнний час <i>Ліснічук А. М.</i>	140
Проблеми збереження біорізноманіття Миколаївської області в умовах сучасних кліматичних змін <i>Патрушева Л. І.</i>	143
Правове регулювання інвазивних чужорідних видів як елемент біобезпеки в умовах зеленої відбудови України <i>Туліна Е. Є.</i>	145
Черемський природний заповідник як еталонна екосистема та резерват біорізноманіття Українського Полісся <i>Ткачук А. В.</i>	149

Зростання дефіциту прісної води в Україні та погіршення її якості: основні шляхи вирішення проблеми, які відповідають світовим тенденціям <i>Мельник Л. О., Єзловецька І. С.</i>	180
Відновлення деградованих екосистем та раціональне використання природних ресурсів у контексті зеленої відбудови України <i>Саламаха І. Ю., Гордійчук Л. М.</i>	184
Підходи до оцінки впливу гідроенергетики на прибережні території в розвитку курортної економіки <i>Хумарова Н. І., Костецька К. О.</i>	186
Забудова річкових заплав – нагальна потреба чи екологічна безвідповідальність? <i>Шевченко А. М.</i>	189
Трофічний стан чорноземних ґрунтів у вирвах, утворених від розривів різних боєприпасів <i>Солоха М. О., Ревтьєв-Уварова А. В.</i>	194
Синергетичні ефекти впливу воєнних дій на природні комплекси України: виклики для зеленої відбудови та екологічної стійкості <i>Бунас А. А., Ткач Є. Д.</i>	197
Звітність як інформаційна база для ефективного сталого управління природними ресурсами <i>Поліщук І. Р.</i>	203
Оптимізація водного режиму території задля забезпечення водою населення, збереження ґрунтів та біорізноманіття <i>Буднік С. В.</i>	206
Медико-екологічні наслідки воєнного забруднення довкілля та пріоритети «зеленої» реконструкції України <i>Шанигін А. В.</i>	209
Біотехнології екопереробки побічної продукції тваринництва <i>Якимович М. В., Пінчук В. О., Тертична О. В.</i>	214
Дистанційний моніторинг деградованих земель: екологічні ризики та економічні втрати <i>Ачасов А. Б., Тітенко Г. В., Кот А. Г.</i>	216

Biochar-assisted phytomanagement of post-conflict soils using <i>Miscanthus × giganteus</i> for biomass production <i>Pidlisnyuk V., Stefanovska T., Stadnik V., Herts A., Kononchuk O., Husieva A., Sozansky M., Shapoval P.</i>	220
Розвиток сучасного оленярства в Україні як моделі екологічного бізнесу та інструменту зеленого відновлення деокупованих територій <i>Матвієнко А.</i>	222
Environmental aspects of the sustainable development of modern livestock breeding <i>Tertychna O. Pinchuk V., Miroshnyk N., Mineralov O.</i>	224
Оцінка процесів відновлення поствоєнних ґрунтів методом біоіндикації при вирощуванні біоенергетичних культур та внесенні біоچارу <i>Стефановська Т. Р., Гусєва А. С., Скверч А. Т., Підліснюк В. В.</i>	227
<i>Круглий стіл 3</i> Циркулярна економіка: нульове забруднення (відходи, забруднення війни, хімічна безпека)	230
Економічні важелі управління відходами в умовах переходу до циркулярної економіки: міжнародний досвід для України <i>Хвесик М. А., Чередніченко Ю. Г.</i>	230
Обґрунтування напрямів рекультивації полігонів твердих побутових відходів після припинення їх експлуатації <i>Борисовська О. О., Терешина Я. В.</i>	233
Специфіка та виклики впровадження моделі замкненого циклу в гірничій промисловості <i>Бабій К. В., Бубнова О. А.</i>	239
Регенеративна циркулярна економіка на засадах дезростання: уроки для повоєнної відбудови України <i>Дронова О. Л.</i>	242
Деякі питання хімічної безпеки в Україні під час процесу інтеграції до Європейського Союзу <i>Харенко О. О.</i>	247
Замикання циклу в грибівництві: від відпрацьованого субстрату до поживного середовища за принципом «ZERO WASTE» <i>Ковальов М. М.</i>	251

Забруднення ґрунтів поліциклічними ароматичними вуглеводнями внаслідок військових дій: екологічні ризики та фітоіндикація <i>Коломбар Т. М., Пономаренко К. В., Комлик В. О., Бригадиренко В. В. . .</i>	259
SMART-підходи до управління побутовими відходами на туристичних маршрутах Карпатського національного природного парку <i>Корчемлюк М. В., Киселюк О. І., Лазарович Р. В., Мотрук М. В.</i>	261
Природоузгоджені технології як основа екоінноваційної відбудови України: від екологічної доцільності до економічного ефекту <i>Медведєва О. О., Гальченко З. С.</i>	265
Стратегічне планування у сфері управління побутовими відходами: досвід проєкту «Міста нуль відходів в Україні» <i>Перебинос А. Р.</i>	270
Звітність у сфері поводження з відходами: від операційного контролю до забезпечення правової безпеки підприємства <i>Замула І. В.</i>	274
Коротко- та довготривалі наслідки повномасштабного російського вторгнення для якості атмосферного повітря в Україні <i>Савенець М. В.</i>	276
Екологічна безпека в умовах війни: наслідки бойових дій в суббасейні річки Сіверський Донець на сході України <i>Трофанчук С. І.</i>	279
Highly toxic organic xenobiotics of military origin and their impact on living organisms <i>Paulauskas A., Faly L., Urbonavičienė D.</i>	281
Відходи від руйнувань: аналіз утворення та регіональні стратегії Чернігівщини <i>Цибуля С. Д., Костенко І. А., Кулько Т. В.</i>	283
Продукти трансформації вибухових речовин <i>Дудар В. В.</i>	288
Стратегічні підходи до управління відходами руйнувань у парадигмі циркулярної економіки: хімічна безпека та екологічні ризики воєнного стану в Україні <i>Сноз С. В., Смердова Л. М., Калашніков А. А., Басанець А. В.</i>	293

Стихійні сміттєзвалища як деструктивний чинник екологічної безпеки регіону (на прикладі Запорізької області) <i>Чумаченко І. М., Карпій С. Є.</i>	296
Технології одержання та функціоналізації сорбентів із рослинної біомаси <i>Кострюков В. Е., Пахомов О. Є.</i>	302
Технології та шляхи оптимізації очищення газопилових викидів доменного та конвертерного виробництва на металургійному підприємстві <i>Сириця А. А., Лук'янова М. В., Грицан Ю. І.</i>	306
<i>Круглий стіл 4</i>	
Виклики екологічного врядування як основи зеленого відновленнята євроінтеграції в умовах воєнного стану	309
Ризики «сліпого відновлення» для біорізноманіття України після повномасштабної війни <i>Василюк О. В.</i>	309
Перспективи покарання російських агресорів за шкоду довкіллю <i>Листопад О. Г.</i>	312
Впровадження метанового регламенту ЄС 2024/1787 в Україні: ключові вимоги, переваги та виклики <i>Савицький О.</i>	315
Інституційна спроможність у сфері збереження довкілля: оцінка, виклики, перспективи <i>Кравченко О. В.</i>	318
Зелена реконструкція готельно-ресторанного господарства України як інструмент економічної стійкості та сталого післявоєнного відновлення <i>Чернихівська А. В.</i>	326
Інституційна трансформація екологічного аудиту в системі зеленого відновлення України та європейської інтеграції <i>Мартинюк А., Ковальова К., Іваненко О.</i>	330
Овочівництво воєнного часу: стратегія екологічного відновлення та продовольчої безпеки <i>Рудь В. П., Терьохіна Л. А.</i>	336

Круглий стіл 5

Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва 338

Засади сталого розвитку сільських територій з урахуванням екологічних цінностей
Пасічник Ю. В. 338

Еко-ціннісні орієнтири: від екологічного просвітництва до еко-волонтерства та ментального відновлення
Мацай Н., Євтушенко Г., Кравець І., Кирпичова І., Павлова Н., Березенко К., Олексієнко І., Гоголь К. 343

Сучасні підходи до вивчення біорізноманіття у закладах позашкільної освіти
Городницька О. В. 345

Використання лікарських рослин у формуванні екологічних цінностей та культури здорового споживання
Лещова М. О., Боригадиренко В. В. 348

Круглий стіл 6

Стан та перспективи реформування екологічного контролю та запровадження інтегрованого моніторингу довкілля 351

Який державний екологічний контроль потрібен для повоєнного зеленого відновлення України?
Демиденко А. О. 351

Індикативний моніторинг атмосферного повітря в Україні: досвід постачання та верифікація мережі аналізатора атмосферного повітря *saignet (envea)*, вимоги наказу Міндовкілля № 590 та програмні рішення для інформування населення
Гончар Я. В., Лебьодкін О. І. 356

Роль муніципальних систем моніторингу в об'єктивізація критеріїв ризику для заходів державного екологічного контролю
Мельниченко Т. І. 361

Від санітарно-захисних зон до зон ризику: необхідність ризик-орієнтованого підходу до розміщення небезпечних підприємств в Україні
Васютинська К. А. 366

Ризик-орієнтований підхід у системі екологічного контролю
Ковальова К., Мартинюк А., Іваненко О. 370